

2023

MEMORIA DE ACTIVIDADES

Informe resultados 2023

PLAN COMUNITARIO DE TEIS

“GUINDASTRES”

**Proxecto socieducativo de Intervención
comunitaria e apoio integral a menores e
familias vulnerables**

DEFINICIÓN DO PROXECTO

O proxecto “Guindastres” é un proxecto de intervención social comunitaria, de carácter socioeducativo, que ofrece apoio integral a familias que presentan indicadores de vulnerabilidade e que polo tanto presentan riscos de exclusión social. Trátase dun proxecto de prevención, que involucra á comunidade no abrigo de menores e familias veciñas do barrio, que precisan de reforzo sociocomunitario cara a súa integración e posibilidades reais e efectivas de participación activa e igualitaria.

No espazo compartido as familias atopan escoita activa, respecto á súa autonomía persoal, e segundo o precisen e poidan requirilo: acompañamento e busca de recursos que poidan dar resposta as súas necesidades.

O desenvolvemento do proxecto organízase en dous grupos de aprendizaxe diferenciados por idades:

- ✓ “Vacalouras”, nenes de 7 a 11 anos que cursan primaria.
- ✓ “Píntegas”, rapazada de 12 a 17 anos que cursan a ESO e FPBásica.

en horario extraescolar de luns a xoves, seguindo o calendario escolar, pechando días festivos, días non lectivos e nos períodos vacacionais escolares.

OBXECTIVOS

OBXECTIVO XERAL

- Promover o desenvolvemento das persoas participantes no Proxecto “Guindastres”, desde unha perspectiva integral ao redor dunha intervención no ámbito persoal, familiar, educativo e social de menores.

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

- Previr, minimizar e/ou eliminar as situacións de risco que están a impedir o normal desenvolvemento de menores e familias, favorecendo a súa integración social.
- Apoiar ás familias con dificultades de acceso a outros recursos normalizados e normalizadores, cara a unha mellora da calidade de vida de menores e familias.
- Dar unha resposta exitosa que poida satisfacer as necesidades socioeducativas de menores e familias de maneira individualizada e programada en prol de acadar os obxectivos identificados en cada atención a cada caso.
- Implicar ás familias na supervisión de menores a cargo, e en coordinación con diferentes centros educativos/entidades/recursos e programas cos que estén interactuando.
- Fomentar en menores e familias, valores de convivencia, tolerancia e cooperación, así coma outras habilidades sociais e de relación co grupo de iguais e competencias cognitivas e sociais nun contexto de educación non formal.
- Provocar a participación de menores en actividades de ocio saudable controlado.
- Potenciar a participación de menores e familias no ámbito comunitario, promovendo actividades socializadoras da man de iniciativas artísticas, culturais, deportivas, etc.
- Realizar apoio e seguimento escolar, involucrando ás familias na valorización da formación e mellorando o rendemento escolar .
- Promover a autoestima, o autoconcepto e a confianza de menores e familias nas súas propias capacidades.

- Dotar ao barrio dun recurso alternativo a situacións de risco que afectan directa e indirectamente á preadolescencia e adolescencia, favorecendo tempos de ocio saudable desvinculados do consumo de drogas e outras adiccións.

TEMPORALIZACIÓN

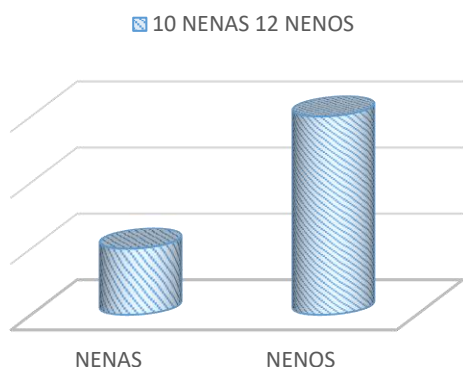
O horario de apoio escolar e socialización no grupo de iguais, foi de 16.30 a 18.30 horas. No grupo “Vacalouras” (primaria) desenvolveuse os martes, mércores e xoves; e no grupo “Píntegas” (secundaria e FP Básica) os martes e xoves.

POBOACIÓN DESTINATARIA

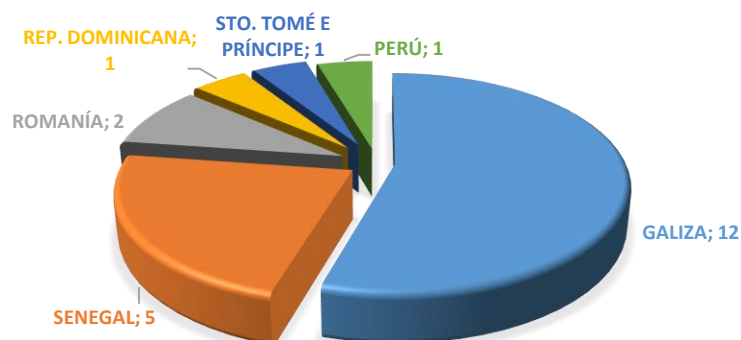
As persoas beneficiarias do proxecto, son menores con idades comprendidas entre os 7 e os 17 anos e as súas familias, veciñas do barrio de Teis ou que asisten a centros educativos do barrio, con indicadores de risco que se poidan atopar en situación de risco e/ou vulnerabilidade social.

POBOACIÓN DIRECTA ATENDIDA

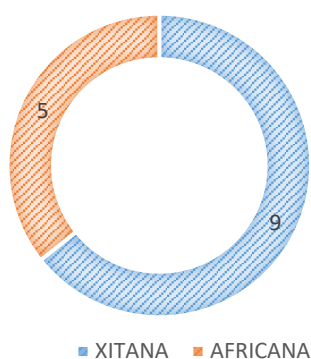
Nos seguintes gráficos, amósanse datos sobre número, orixe, idade e procedencia no acceso das persoas participantes no proxecto:

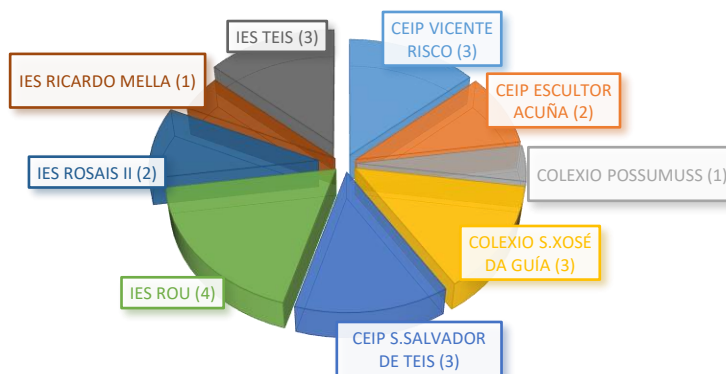
LUGAR DE ORIXE

MINORÍAS ÉTNICAS

CENTROS EDUCATIVOS

ESTRATEGIAS E ÁREAS DE INTERVENCIÓN

As principais estatexias de intervención no proxecto “Guindastres”, siguen os principios básicos de actuación no eido do traballo comunitario:

- Globalidade, integralidade e universalidade nas acción.
- A persoa como centro de referencia para calquera tipo de intervención social.
- Manter á comunidade como marco de referencia, como contorna máis próxima que poida reforzar, valorizar e integrar a todas as persoas veciñas dun mesmo territorio.
- Atención integral ás necesidades de menores e familias, incidindo desde a perspectiva socieducativa nos factores de risco asociados a cada situación, centrando a intervención no entorno sociofamiliar.
- Traballo interdisciplinar e multidisciplinar, grazas as sinerxias da rede de traballo comunitaria, establecida desde a propia entidade, como coordinadora de barrio.
- Disciplina inductiva...
- Promoción da resiliencia...

As actividades que se levan a cabo dentro do Proxecto “Guindastres”, están enmarcadas arredor de 3 áreas de actuación:

1. Apoio escolar: traballo de hábitos, horarios e rutinas orientadas á adquisición e mellora de hábitos de estudo.
2. Área de promoción de desenvolvemento persoal e social, con perspectiva de xénero/igualdade/identidade a través do ocio, tempo libre e participación comunitaria.
3. Área de prevención ambiental: saúde comunitaria, traballo comunitario en rede.
  - Entidades, recursos, administración... Así coma profesionais do ámbito da educación, da sanidade, do traballo social, cultural e deportivo do barrio de Teis.

ORGANIZACIÓN-PLANIFICACIÓN

Houbo dous grupos diferenciados para a atención socioeducativa en pequeno grupo: O denominado “Vacalouras” para a atención a menores que cursan primaria, que contou coa súa aula propia e como días estipulados de asistencia, os martes, mércores e xoves en horario de

16.30 a 18.30 horas ; e o grupo “Píntegas”, para a rapazada que cursa ESO e FPBásica, contando cos martes e xoves como días de asistencia estipulada, no mesmo horario que o outro grupo.

Os días estruturados para a atención directa a menores e familias, contaron ao longo do curso con ampliacións e flexibilidade de horarios e días de atención para os tempos de titorías individualizadas e actividades de socialización.

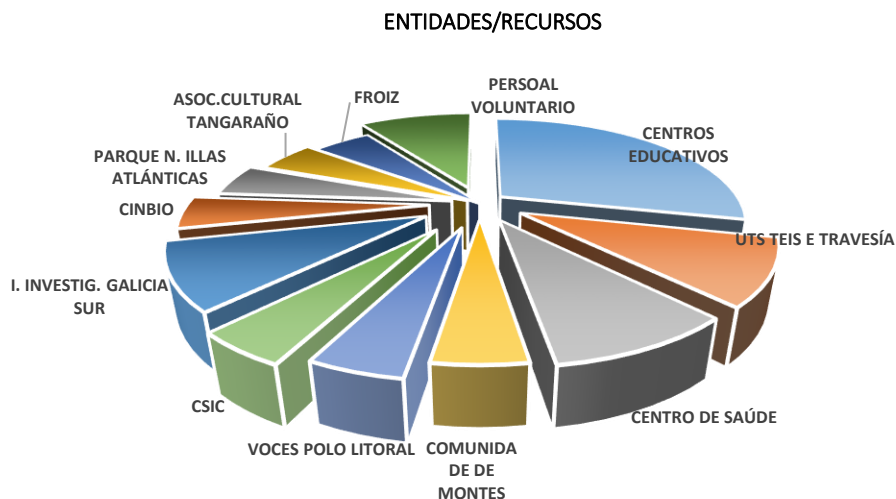
En ocasións puntuais aumentáronse os días e horarios de atención para dar resposta a novas necesidades detectadas: para preparar exames en semanas previas ás avaliacións, ter que facer tarefas en equipa, co fin de poder realizar traballos con necesidade do uso de aparellos dixitais, en actividades de socialización, etc.

Na planificación e organización diaria pódese apuntar a seguinte estrutura:

16.00-16.30	16.30-16.45	16.45-18.10	18.00-18.10	18.10-18.30	
TITORÍAS- INTERVENCIÓNS EDUCATIVAS INDIVIDUAIS	IDENTIDADE PERSOAL, EMOCIÓN, COHESIÓN GRUPAL	APOIO, REFORZO, HÁBITOS ESTUDO	OCIO LIBRE	OCIO EDUCATIVO	SAÍDAS
espazo de tempo destinado a menores e familias para abordar aspectos relevantes a cada menor de maneira individualizada, en relación ao ámbito académico, persoal, social e familiar	“volcado” de emocións e necesidade de afianzamento da identidade individual propia, e co acompañamento e reforzo positivo, arraigo común ao grupo de iguais. Da man da posta en común das dificultades e éxitos que se van identificando como propios á aprendizaxe e etapa vital común, vanse fortalecendo ao longo do tempo a adquisición e reforzo de valores para a convivencia.	Espazo (diferenciado do de lecer) de estudo para que menores poidan aprender a organizar o seu tempo, e propiciando, ao mesmo tempo, un espazo adicado ao estudo e prácticas académicas.	Merenda saudable	Tempo de actividades lúdico-educativas: xogos, dinámicas, obradoiros,...	Actividades de ocio comunitario propias, e participase en actividades doutros recursos ou entidades do barrio. Así mesmo fanse saídas fora do barrio a lugares de interese social, deportivo e cultural. Ao longo do ano escolar. (Ver tamén Programa “Activa”)

COORDINACIÓN

Este proxecto ten diversas liñas de **coordinación** que son función da Coordinadora técnica, a excepción de departamentos de orientación (pola propia dinámica do programa) que se resolveu directamente entre educadoras e responsables dos departamentos dos centros educativos. Compartiuse información relativa ao transcurso do programa, á evolución de menores e as súas familias, e a todas aquelas circunstancias que podían reverter en beneficio para menores correlativamente cos servizos e axentes sociais do barrio que estiveron implicados dunha ou outra maneira no seu desenvolvemento persoal.

Valoración final

O proxecto “Guindastres” mantén coma tarefa que o fundamenta, dar resposta ás necesidades das persoas destinatarias: menores e as súas familias, con altos indicadores de vulnerabilidade e/ou en risco de exclusión social.

Mantivéronse e cumpríronse os criterios de calidade que vimos priorizando desde a primeira edición, PARTICIPACIÓN e COORDINACIÓN de todes axentes implicades (familias, profesionais, servizos,...), como garantía de efectividade e eficiencia. Isto permitíu, por unha parte adecuar as accións aos fins e obxectivos do proxecto e, por outra, a optimización dos recursos utilizándoos correcta e equilibradamente e recurrido á avaliación continua e informada como fórmula de mellora contínua.

A coordinación continuada ao longo dos últimos anos repercutiu satisfactoriamente á hora de poder das resposta rápida, eficaz e axeitada a diferentes dificultades de diversa índole identificadas desde os centros educativos:

Para alumnado chegado desde outros países de orixe mediado o curso, asesorouse e acompañouse tanto a centros educativos de referencia coma ás familias; tramitáronse matriculacións a través de inspección educativa, asesorouse en temas de homologacións de titulacións, e incorporáronse menores e familias ao proxecto “Guindastres” unha vez estudiados e consensuados os casos en común.

Nas incidencias relativas a partes de conduta e/ou expulsións, seguiuase a dinámica de anos anteriores cun reforzou e traballo con menores e familias, sobre as medidas tomadas pola comunidade educativa. No caso dunha expulsión de 3 días, coordinouse a asistencia do menor ao Plan Comunitario no mesmo horario no que tería que estar no seu centro educativo.

A estrutura de traballo por grupo de iguais e ciclo educativo, facilita identificar e traballar as inxerencias propias de cada idade de xeito prudente e ao fio de cadansúa etapa madurativa.

En canto ás actividades realizadas, hai que destacar as realizadas por persoas/recursos alleos ao Plan Comunitario. Déronse nesta edición novas sinerxias de colaboración, coma no caso das científicas mariñas do CSIC, que enriqueceron o proxecto desde a perspectiva da ciencia, da igualdade e do compromiso co medioambiente. Neste mesmo sentido, aínda que non deu tempo para esta edición, houbo unha xuntanza na Universidade de Vigo co centro de investigación en nanomaterias e biomedicina CINBIO, para estruturar actividades conxuntas cara a seguinte edición.

Na intervención global do proxecto, xurden dificultades previstas e non previstas que precasarían dunha resposta multidisciplinar á que non podemos chegar por falta de recursos persoais, materiais e financeiros: temas actuais cunha importante incidencia social como a intolerancia, homofobia, violencia de xénero, saúde mental,...

A falta de recursos económicos segue a impedir poder facer máis actividades de socialización e resocialización, fundamentais para o desenvolvemento socioemocional de menores e familias. O papel fundamental que xoga a participación social, só pode darse exitosamente se se capacita ás familias cunha igualdade de oportunidades que reduza e/ ou minimize as dificultades socioeconómicas e potencie as súas posibilidades de integración.

Hai por último que valorar moi positivamente a incorporación de novas persoas voluntarias, o que repercutiu moi favorablemente na atención individual e grupal, sobre todo no caso do grupo de adolescentes, coa incorporación dun traballador social voluntario.